

ONE VOTE

Nederland

ONS BELEIDSADVIES VOOR DE KOMENDE VIER JAAR

2021

De nieuwe Nederlandse regering zal het hoofd moeten bieden aan de grootste uitdagingen van onze generatie: extreme armoede, ongelijkheden, wereldwijde pandemieën en klimaatverandering. Enkel sterk leiderschap op nationaal én internationaal niveau kan ervoor zorgen dat we deze uitdagingen het hoofd kunnen bieden.

We zitten midden in een van de grootste crises van onze tijd, en de komende vier jaar zullen we duurzame oplossingen moeten vinden voor uitdagingen in binnen- en buitenland. Politieke toezeggingen moeten noodzakelijkerwijs worden gevolgd door concrete acties om de wereld waarin we leven eerlijker en rechtvaardiger te maken voor iedereen.

In dit advies wordt uiteengezet hoe beleidsmakers de ambitie die in de ONE Vote Verklaring wordt uitgesproken kunnen waarmaken. Het geeft aanbevelingen over hoe de nieuwe Tweede Kamerleden en de regering ervoor kunnen zorgen dat Nederland de komende vier jaar zijn internationale verplichtingen met betrekking tot ontwikkelingssamenwerking nakomt.

Het komende parlement moet zich toeleveren op de volgende drie elementen:

1. Leiderschap tonen op het internationale toneel door internationale afspraken na te komen.

2. Een Nederlandse wereldwijde gezondheidsstrategie uitwerken en zorgen dat covid-19 vaccins voor iedereen beschikbaar zijn.
3. Een economisch stimuleringspakket beschikbaar maken voor onze partners.

1. Leiderschap tonen op het internationale toneel door internationale afspraken na te komen.

→ De komende regering moet een tijdelijk opstellen om het budget voor ontwikkelingssamenwerking te verhogen naar 0,7% van het BNI in 2025, zoals toegezegd in internationale afspraken en diverse aangenomen moties in het parlement.¹

Het percentage van het Nederlandse bruto nationaal inkomen (BNI) dat als *Official Development Assistance* (ODA) wordt besteed ligt op het laagste niveau sinds 2012 (met een uitschieter in 2015 door kosten voor eerstejaarsopvang van asielzoekers² en volgens de prognoses zal dit verder dalen tot 0,55% in 2021 en tot 0,52% in 2024.^{3,4}

De huidige en vorige regering hebben beide budget geleend vanuit de toekomst om urgente crises op te lossen. Hoewel de regering in het regeerakkoord van 2017 geprobeerd heeft om een gedeelte daarvan te repareren in de periode 2017-2021 (met 2,8 miljard euro), is er eind 2020 toch weer besloten om geld te lenen uit de toekomst – dit komt neer op 124 miljoen in 2021, 102 miljoen in 2022, 273 miljoen in 2023 en maar liefst 398 miljoen in 2024.^{5 6}

Dit kan niet zo doorgaan - de volgende regering moet deze trend doorbreken en de erfenis van het huidige parlement oplossen zonder een kasschuif toe te passen.⁷ Uit een onlangs verschenen enquête bleek dat het draagvlak voor de vermindering van de ontwikkelingssamenwerking onder de Nederlandse bevolking bij vrijwel alle politieke partijen drastisch is afgenomen.⁸ Ook het parlement zou zich daarom moeten toelagen op het bereiken van 0,7% van het BNI naar ODA. Een tweede onderzoek laat zien dat 70% van de Nederlanders van mening zijn dat een volgende pandemie een internationale aanpak vereist.⁹

Naast adequate financiering is het van essentieel belang dat de ontwikkelingssamenwerking prioriteit geeft aan menselijke ontwikkeling door te investeren in de sociale sectoren, waaronder gezondheid, onderwijs en sociale bescherming, met speciale aandacht voor gendergelijkheid.

De wereldwijde strijd voor gendergelijkheid heeft het afgelopen jaar een enorme dreun gekregen. De gezondheids- en economische crisis veroorzaakt door covid-19 heeft een onevenredige impact op vrouwen en meisjes.¹⁰ ¹¹ In 2018 was slechts 64% van de bilaterale ODA gericht op gendergelijkheid.¹² Hoewel Nederland de rechten van vrouwen en meisjes al hoog in het vaandel heeft staan, focust dit zich vaak op seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, en zijn er daarnaast geen concrete doelen opgesteld. Er moeten concrete stappen worden genomen zodat de rechten van vrouwen

en meisjes in alle projecten die door Nederland worden uitgevoerd, centraal staan. Een concrete doelstelling waar Nederland zich aan zou moeten houden is dat 85% van de programma's gendergelijkheid en vrouwenrechten als belangrijke of hoofddoelstelling moeten hebben, en 20% van de activiteiten gendergelijkheid en empowerment van vrouwen – wat gelijk staat aan de Europese doelen.¹³

2. Een Nederlandse wereldwijde gezondheidsstrategie uitwerken en zorgen dat covid-19 vaccins voor iedereen beschikbaar zijn.¹⁴

→ **Nederland moet een langetermijnstrategie op het gebied van wereldwijde gezondheid ontwikkelen, die bijdraagt aan de versterking van de gezondheidssystemen in het eerste jaar van het nieuwe kabinet.**

Als de pandemie ons één belangrijke les heeft geleerd, dan is het wel dat de wereld onderling verbonden is en dat mondiale uitdagingen niet los van elkaar kunnen worden aangepakt. Uit een recent onderzoek blijkt dat ruim twee derde van de Nederlanders van mening is dat wij pas veilig zijn, wanneer de pandemie in ieder land verslagen is^{15 16}.

Door de ervaring van Nederland op het gebied van SRGR, de *Global Health Security Agenda* en de *International Health Regulations* (IHR) is Nederland goed gepositioneerd om het voortouw te nemen op het gebied van het versterken en verduurzamen van gezondheidssystemen. Daarnaast blijkt uit recent onderzoek dat ruim twee derde van de Nederlanders (69%) van mening is dat lange termijn investeringen in internationale gezondheid (szorg) nodig zijn¹⁷. De volgende regering moet het advies van het huidige parlement¹⁸ ter harte nemen en een globale gezondheidsstrategie voor de komende vier jaar neerzetten.

Dit zou onder andere waargemaakt kunnen worden door:

- **In het eerste jaar van het nieuwe kabinet overeenstemming bereiken over de wereldwijde gezondheidsstrategie:** deze strategie moet een goed toegerust budget omvatten en moet samenhangend zijn in al het Nederlandse interne en externe beleid.
 - **De toegang tot hoogwaardige en betaalbare gezondheidszorg waarborgen** door te streven naar een universele ziektekostenverzekering voor landen met een laag inkomen. Het is nu meer dan ooit in het eigen belang van Nederland om wereldwijde toegang tot gezondheidszorg te verbeteren, vanuit een veiligheids- en solidariteitsstandpunt.
 - **Het waarborgen van de naleving van de IHR tegen 2025** en het verhogen van de Nederlandse *Global Health Security Index Score* in lijn met dit traject. Volgens de *Global Health Security Index 2019*¹⁹ is Nederland met een score van 75,6/100 het op twee na meest voorbereide land om een pandemie aan te pakken. Dit is een uitstekend uitgangspunt, maar het moet wel worden verbeterd.
 - **Verbetering van de wereldwijde voorbereiding op een pandemie:** het beschikbaar stellen van extra middelen om landen met een laag inkomen in staat te stellen nationale actieplannen voor de voorbereiding op een pandemie uit te voeren.²⁰
- **Het beëindigen van de coronapandemie kan alleen als Nederland bijdraagt om vaccins en behandelingen beschikbaar en betaalbaar te maken voor iedereen wereldwijd.**

Wereldleiders hebben stappen ondernomen om dit te bereiken door de *Acces to Covid-19 Tools-Accelerator* (ACT-A) op te richten, een mechanisme ontworpen om een gecoördineerde, wereldwijde reactie op schaal en snelheid te leveren. ACT-A draagt ook bij aan een eerlijke verdeling van de tests, behandelingen en vaccins. ACT-A heeft aan het einde van 2021 38 miljard dollar nodig om te slagen²¹. Geen enkel land zal immuun zijn voor de wereldwijde economische effecten van covid-19 wanneer alleen bepaalde landen toegang hebben tot een vaccin²². Bijna driekwart (71%) van de Nederlanders is net als ONE van mening dat covid-19 vaccins in een gelijk tempo en eerlijk over alle landen van de wereld verdeeld moeten worden. Daarnaast vindt 74% dat farmaceutische bedrijven kennis over het produceren van het vaccin vrij moeten delen, zodat bedrijven overal ter wereld kunnen beginnen met het produceren en verspreiden van het covid-19 vaccin²³.

Gehoor geven aan de oproep van Nederlanders kan op de volgende manieren:

- **Nederland moet bijdragen aan de volledige financiering van de ACT-A: Nederland heeft de ACT-A gesteund en moet er nu voor zorgen dat de ACT-A volledig wordt gefinancierd met een totale financiële bijdrage van 650 miljoen dollar vanuit Nederland**²⁴, waarbij prioriteit wordt gegeven aan de meer urgente behoeften en de onder gefinancierde pijlers. Daarnaast moet Nederland in het kader van de ACT-A een wereldwijd gesprek bevorderen om een nieuw innovatief financieringsinstrument te ontwikkelen waarmee aan de financieringsbehoeften op langere termijn kan worden voldaan.
- **Nederland moet zijn overschot aan vaccindoses beschikbaar stellen, zodat andere landen daar toegang tot kunnen krijgen. Concreet zou dit betekenen dat:**

- De *Covid-19 Vaccine Dose Sharing Principles*, gepromoot door GAVI the *Vaccine Alliance*, moeten worden aangenomen;
- Er publiekelijk moet worden toegezegd de krachten te bundelen via COVAX en zo te zorgen voor een eerlijke verdeling van de vaccindoses over de wereld;
- Er een plan wordt neergezet en uitgevoerd om het verdelen van het overschot van vaccindoses mogelijk te maken, dat parallel wordt uitgevoerd aan het inenten van de eigen bevolking. Het wordt aanbevolen dat zo'n plan wordt uitgevoerd nadat 20% van de nationale bevolking gevaccineerd is. Dit komt ongeveer overeen met de risicopopulatie, zoals zorgpersoneel en personen boven de 65 jaar. ONE schat dat vijf G20 landen (Australië, Canada, Japan, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten), samen met de Europese Unie, ongeveer 1,25 miljard doses vaccins kunnen delen met andere landen en nog steeds genoeg over hebben om hun eigen bevolking volledig te immuniseren. Meer details vindt u [hier](#).

- **Vaccins, behandelingen en testen voor covid-19 moeten mondiale publieke goederen worden:** Tien landen hebben al 75% van alle tot nu toe beschikbare doses van het vaccin toegediend. Meer dan 130 landen hebben nog niet eens 1 dosis ontvangen²⁵. Een sleutelfactor bij het bepalen van toegang, prijs en beschikbaarheid van geneesmiddelen, waaronder vaccins en behandelingen voor covid-19, is intellectueel eigendom. Door het opschorten van intellectueel eigendomsrechten kan de reikwijdte en de snelheid van deze middelen om covid-19 te bestrijden verbeteren. De zogenaamde TRIPS²⁶-onthefving moet ervoor zorgen dat op de middelen om covid-19 te bestrijden geen eigendomsrechten geplaatst worden. Daarnaast is er de covid-19 *Medical*

Technology Access Toolkit (C-TAP), waarin de Wereldgezondheidsorganisatie uitwisseling van wetenschappelijke kennis door bedrijven en de particuliere sector probeert te bevorderen.²⁷ We mogen niet opnieuw dezelfde fouten maken als die tijdens de HIV/AIDS pandemie. Deze pandemie heeft alleen al in Afrika ten zuiden van de Sahara geleid tot minimaal 7,6 miljoen vermijdbare sterfgevallen als gevolg van hoge prijzen en restrictieve regelgeving inzake intellectueel eigendom. Meer details vindt u [hier](#).

3. Een economisch stimuleringspakket beschikbaar maken voor onze partners.

Covid-19 dreigt tientallen jaren van economische vooruitgang terug te draaien. Het merendeel van de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara zal voor het eerst in 25 jaar in een recessie terechtkomen en binnen de bevolking zullen tot 40 miljoen mensen in extreme armoede vervallen, terwijl het leven en de bestaansmiddelen van miljoenen anderen in gevaar zullen komen.²⁸ Als deze cijfers nog niet voldoende reden zijn om over te gaan op actie, dan komt daarbij dat meer dan twee derde van de Nederlanders het belangrijk dat wij landen hierin helpen, wanneer zij zelf de middelen niet hebben²⁹.

Afrikaanse landen worden geconfronteerd met een liquiditeitscrisis en hebben dringend behoefte aan extra financiële middelen om op de pandemie te reageren. Rijkere regeringen wijken af van gebaande paden om ervoor te zorgen dat hun economieën de crisis kunnen doorstaan, en nu hebben ze de macht in handen om andere landen hetzelfde te laten doen. In veel rijke landen opent een snelle uitrol van vaccins de deuren voor een breder economisch herstelplan. Toch zien we dat veel van deze landen ook bezig zijn met het inkopen van een groot aantal vaccins die ze niet nodig zullen hebben, waardoor andere landen geen toegang

hebben tot deze doses. Dit zou de wereld door de economische gevolgen van de pandemie alleen al in 2021 tot 9,2 biljoen dollar kunnen kosten. Hierbij nemen de rijkere landen bijna de helft van deze kosten voor hun rekening ³⁰.

Om een einde te maken aan de pandemie en te komen tot een daadwerkelijk wereldwijd en inclusief herstel, moet Nederland een economisch pakket voor het herstel van lage-inkomenslanden steunen:

- **Nederland moet de verlenging van het initiatief voor de schorsing van de schuldendienst van de G20 tot eind 2021, en idealiter tot 2022, steunen.** De G20 en de Club van Parijs hebben snel gereageerd met het *Debt Service Suspension Initiative* (DSSI), in een poging de liquiditeitscrisis in de lage-inkomenslanden te verzachten. Dit komt omdat het DSSI geen betrekking heeft op de schuldendienstbetalingen als gevolg van multilaterale en particuliere schuldeisers. Nederland moet zijn politieke gewicht in de strijd gooien en multilaterale schuldeisers, zoals de IMF en de Wereldbank, en particuliere schuldeisers onder druk zetten om deel te nemen aan het DSSI. Het huidige parlement heeft al een motie aangenomen met een gelijke strekking, en deze moet worden uitgevoerd ³¹
- **Nederland moet steun verlenen aan de nieuwe instelling van bijzondere trekkingsrechten (SDRs).** Nederland moet snel een nieuwe toewijzing van 650 miljard dollar steunen voor bijzondere trekkingsrechten (SDRs) binnen het IMF, met een herverdelingsmechanisme om landen in nood te steunen. SDRs zijn internationale reserves die tijdens financiële crises onmiddellijk deviezensteun bieden. Deze werden doeltreffend gebruikt tijdens de economische crisis van 2008, waardoor de economieën werden ondersteund en grotere schade werd voorkomen. Een nieuwe uitgifte van SDRs zou de liquiditeit kunnen verschaffen die nodig is voor een

mondiale economisch respons. Van een toewijzing van 650 miljard dollar aan deze SDRs zou echter slechts 27 miljard dollar naar kwetsbare landen gaan. Naast een algemene toewijzing moeten de landen het dus eens worden over een snel mechanisme om overtollige SDRs van rijke landen over te dragen naar de landen die ze het hardst nodig hebben om een pandemie te bestrijden. Meer details [hier](#).

- **Nederland moet een al omvattende en transparante schuldherschikkings-overeenkomst steunen,** dat in sommige gevallen schuldopschorting zou betekenen.
- **Nederland moet de hervorming van transacties naar het buitenland steunen.** Een op de tien mensen op deze wereld is afhankelijk van geld dat familie en vrienden in het buitenland naar hen sturen. In de afgelopen tien jaar zijn de transacties langzaam toegenomen en deze vormen een vande grootstefinanciële inkomstenbronnen voor ontwikkelingslanden. Het is groter dan privékapitaal en directe buitenlandse investeringen, en bijna vijf keer groter dan de officiële ontwikkelingshulp die in 2019 werd geregistreerd, namelijk 714 miljard dollar tegenover 153 miljard dollar. De Wereldbank verwacht echter dat de geldovermakingen in 2021 met 14% zullen afnemen, wat neerkomt op een vermindering van 78 miljard dollar, en daarmee vermindering in het aantal middelen dat mensen die ervan afhankelijk zijn bereiken. Rijkere regeringen moeten onmiddellijk hun nationale overmakingsplannen uitvoeren, of deze maken als deze nog niet ontwikkeld zijn zoals is afgesproken in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen, om hun kosten te verlagen, en zich ertoe verbinden de kosten te verlagen tot 3%, zoals afgesproken in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen voor 2030. Daarnaast moeten rijkere landen afspreken om de kosten tijdelijk tot nul te verlagen tot het einde van de pandemie³². Meer details [hier](#).

Eindnoten

1. Motie Tweede Kamer, [35570-XVII-35](#), [35570-XVII-39](#) en amendementen [35570-XVII-9](#).
2. Hoewel volgens de OESO-DAC norm voor ODA deze kosten onder ODA gerekend mogen worden, maakt ONE zich sterk om deze kosten niet ten kosten te laten gaan van ontwikkelingssamenwerking aan de meest kwetsbare landen, en adviseert dan ook om het budget op te hogen in plaats van te bezuinigen op andere posten binnen het budget.
3. Schattingen 2020 uitgewerkt door <http://www.do-nortracker.org/country/Netherlands> gebaseerd op de meest recente gegevens van de OESO.
4. Statistieken geraadpleegd op <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/2faea623-en/index.html?itemId=/content/component/5e331623-en&csp=b14d4f60505d057b456dd1730d8f-cea3&itemlGO=oecd&itemContentType=chapter>
5. Partos reactie Rijksbegroting 2021, <https://www.partos.nl/actueel/pers/artikel/news/partos-reactie-rijksbegroting-2021/>.
6. Een lijst van deze n andere recente peilingen zijn te vinden op: <https://partos.nl/actueel/nieuws/artikel/news/factsheet-draagvlak-ontwikkelingssamenwerking-nuttiger-en-noodzakelijker-dan-ooit/>
7. Tweede Kamer (2020) Motie van het lid Voordewind c.s. over toegroeien naar een besteding van 0,7% van het bni aan ontwikkelingssamenwerking (35570-XVII-35), <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2020Z23512&did=2020D49567>
8. I&O Research for the LandVanHelpers Campaign - (2021) Peter Kanne. Rapport Nederlandse kiezer wil het socialer, duurzamer en progressiever, <https://065.wpcdnnode.com/ioresearch.nl/wp-content/uploads/2021/01/nederlandse-kiezers-progressiever-in-2020-dan-in-2010.pdf>.
9. Meer informatie op: <https://www.one.org/onev-oten/persbericht-meerderheid-nederlanders-wijst-vaccin-nationalisme-af/>
10. UN Women (2020) COVID-19 and its economic toll on women: The story behind the numbers, <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2020/9/feature-covid-19-economic-impacts-on-women>
11. Meer informatie: <https://www.one.org/international/blog/gender-equality-french-activist-najat-val-laud-belkacem/>
12. Analyse door de ONE Campaign met data van de OESO, geüpdatet in februari 2020.
13. Raad van de Europese Unie (2019) EU-actieplan voor vrouwen, vrede en veiligheid (WPS) 2019-2024 beschikbaar op <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11031-2019-INIT/en/pdf>.
14. Voor meer aanbevelingen op dit thema, zie: ONE World: COVID-19 Putting Equity Principles into Practice, beschikbaar op <https://drive.google.com/file/d/1NsIMbtJZE0NdmXIEh-rDXLBmdx8ABu4l/view>.
15. Tweede Kamer (2020) Motie van het lid Alkaya over niet bezuinigen op de aanpak van hiv en aids (35570-XVII-27) <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2020Z23504&did=2020D49549>.
16. Meer informatie op: <https://www.one.org/onev-oten/persbericht-meerderheid-nederlanders-wijst-vaccin-nationalisme-af/>
17. Meer informatie op: <https://www.one.org/onev-oten/persbericht-meerderheid-nederlanders-wijst-vaccin-nationalisme-af/>
18. Tweede Kamer (2020) Motie van het lid Kuik over een Nederlandse Global Health Strategie (35570-XVII-22) <https://www.tweedekamer.nl/moties/detail?id=2020Z23498&did=2020D49542>.
19. 2019 Global Health Security Index, te vinden op www.ghsindex.org.
20. Het geschatte totale financieringstekort is \$4,5 miljard. Cfr CSIS, NTI, CGD, and Georgetown University Center for Global Health Science and Security, 2019, Concept Note: Global Health Security Challenge Fund <https://www.cgdev.org/sites/default/files/GHS-Challenge-Fund-Concept-Note.pdf>.
21. WHO (2020) COVID-19 tracker, <https://www.who.int/publications/m/item/access-to-covid-19-tools-tracker>
22. Bill & Melinda Gates Foundation (2020) 2020 Goalkeepers report COVID-19. A global perspective, <https://www.gatesfoundation.org/goalkeepers/report/2020-report/?download=false#GlobalPerspective>
23. Meer informatie op: <https://www.one.org/onev-oten/persbericht-meerderheid-nederlanders-wijst-vaccin-nationalisme-af/>
24. Analyse gebaseerd op een gelijke verdeling door de ONE Campaign met behulp van gegevens van de meest recente gegevens van de Wereldbank.
25. Press release of the United Nations Security Council of 17/02/2021, <https://www.un.org/press/en/2021/sc14438.doc.htm>
26. TRIPS staat voor "Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom".
27. WHO: COVID-19 Technology Access Pool (C-TAP), <https://www.who.int/initiatives/covid-19-technology-access-pool>
28. World Bank, Africa's Pulse, No. 22 (2020) An Analysis of Issues Shaping Africa's Economic Future, <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/34587/9781464816482.pdf?sequence=20&isAllowed=y>.
29. Meer informatie op: <https://www.one.org/onev-oten/persbericht-meerderheid-nederlanders-wijst-vaccin-nationalisme-af/>
30. International Chamber of Commerce. 2021. Press release: Study shows vaccine nationalism could cost rich countries \$4.5 trillion, <https://iccwbo.org/media-wall/news-speeches/study-shows-vaccine-nationalism-could-cost-rich-countries-us4-5-trillion/>
31. Tweede Kamer (2020) Gewijzigde motie van het lid Alkaya c.s. over verlenging van de bevrozing van schuldafbetalingen (33625-305).
32. Tweede Kamer (2020) Motie van het lid Bouali over het verlagen van de transactiekosten van remittances in Nederland (35570-XVII-31) <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2020Z23508&did=2020D49561>.